

МОТИВИ

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс предвижда изменение на глава шестнадесета, раздел V от кодекса, който регулира процедурата за административно сътрудничество с държавите - членки на Европейския съюз в областта на данъците, транспониращ Директива 77/799/ЕИО.

Разпоредбите на новата Директива 2011/16/ЕС на Съвета от 15 февруари 2011 година относно административното сътрудничество в областта на данъчното облагане и за отмяна Директива 77/799/ЕИО следва да бъдат въведени в националното законодателство в срок до 31 декември 2012 година.

Настоящият проект на Закон за изменение и допълнение на ДОПК транспонира директивата в националното законодателство.

Административното сътрудничество се изразява в правилата и процедурите, посредством които държавите-членки си сътрудничат помежду си с оглед на обмена на информация, която има предполагаема значимост за администриране и прилагане на националните закони на държавите-членки относно преките данъци, включително местните данъци. За осъществяване на административното сътрудничество в случаите и при условията, определени в директивата, държавите членки, чрез своите компетентни органи имат задължение да осигурят помежду си обмен информация при запитване, автоматичен и спонтанен обмен на информация, връчване на документи, присъствие и участие в административните производства, както и паралелни проверки и ревизии на задължените лица.

Основните акценти, към които са насочени измененията в глава шестнадесета, раздел V от ДОПК, са следните:

- Взаимодействието между държавите членки чрез взаимна помощ и обмен на информация относно установяването на преките данъци в отговор на засилената мобилност на данъкоплатците придобива по-широк обхват под формата на административно сътрудничество. Действащите в момента форми на обмен на информация се доразвиват и с новите възможности на административното сътрудничество, а именно длъжностни лица от една държава членка да присъстват в административно производство, водено от друга държава членка, както и да се извършват паралелни проверки и ревизии на задължените лица;

- Разширяване на обхвата на лицата, по отношение на които ще се извършва административното сътрудничество – всички физически и юридически лица, както и всички форми на правни сдружения (неперсонифицирани дружества, тръстове, фондации и др.), установени на територията на ЕС;

- Дефиниране на националният орган, който е компетентен да осъществява административното сътрудничество. Според проекта, компетентният орган е изпълнителният директор на Националната агенция за приходите, който определя звено в структурата на НАП, оправомощено да осъществява контактите с другите държави членки в областта на административното сътрудничество и да изпълнява функциите на запитан, съответно запитващ орган, както и да осъществява контактите с Европейската комисия;

- Предоставяне на по-широки възможности за административно сътрудничество чрез подаване на искане до друга държава членка за предоставяне на информация, която е от значение за установяването на задълженията за преки данъци;

- Уреждане на задълженията за автоматичен обмен на информация, при който националният компетентен орган изпраща на компетентния орган на друга държава членка наличната информация за доходите на лица, установени на територията на тази държава членка;

- Уреждане на правилата за спонтанен обмен, в случаите когато националният компетентен орган предоставя по собствена инициатива на компетентния орган на друга държава членка информация от значение за установяването на задълженията за преки данъци;

- Създаване на възможност длъжностни лица от запитваща държава-членка да присъстват и да подпомагат извършването на действията в административните и съдебни производства в запитаната държава-членка;

- Създаване на възможност когато данъчните задължения на едно или повече задължени лица представляват взаимен интерес за две или повече държави членки, компетентните органи на тези държави по взаимно съгласие да извършат паралелни проверки или ревизии в рамките на своята компетентност с цел да обменят получената информация;

- Създаване на възможност за връчване на актове и документи, издадени от компетентното длъжностно лице и свързани с прилагането на законодателството в областта на преките данъци;

- Създаване на възможност компетентните органи на държавите членки да поискат помежду си обратна информация относно установяване на задълженията за преки данъци, които са установени в резултат на действията по процедурата за административно сътрудничество;

- Създаване на режим за поверителност, оценка и ограничения на информацията, която се обменя в рамките на административното сътрудничество.

При въвеждането на Директива 2011/16/ЕС в Данъчно-осигурителния процесуален кодекс е избран подход, съгласно който разпоредбите на директивата са въведени съобразно правомощията и задълженията на националните компетентни органи, в зависимост от това дали имат качеството на запитван или запитващ орган.

Целта на възприетия подход е правилата на административното сътрудничество да бъдат ясно и недвусмислено дефинирани за прилагащите органи, както и да се елиминира рискът с разпоредби от българското законодателство да се въведат задължения за компетентни органи от други държави-членки.

По отношение на практическото прилагане на новия режим на административното сътрудничество от компетентните органи следва да се отбележи, че към настоящия момент в Националната агенция за приходите е изградено и действа звено, което по силата на предложените промени в ДОПК ще изпълнява функциите на запитващ и запитван орган, съгласно разпоредбите на директивата. В тази връзка не са необходими допълнителни бюджетни средства за изграждане на административен капацитет и техническа обезпеченост на процеса по осъществяване на административното сътрудничество в областта на данъчното облагане.